

ЯЦУН Л.М., доктор економічних наук, професор
Державний біотехнологічний університет, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8576-2543>
E-mail: yatsun@meta.ua

ТКАЧОВА С.С., кандидат економічних наук, доцент
Державний біотехнологічний університет, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7103-9269>
E-mail: svetlanatkachova1@gmail.com

ВЗАЄМОДІЯ ОСВІТИ ТА БІЗНЕСУ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МЕНЕДЖЕРІВ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ

Основою процесів підготовки висококваліфікованих фахівців із менеджменту для успішного розвитку країни є розвиток системи вищої освіти, яка на сьогодні перебуває під впливом процесів глобалізації, інтеграції, інтернаціоналізації і потребує ефективної взаємодії бізнесу та університетів і зумовлює потребу у формуванні нової моделі освіти. Із цією метою потрібно застосовувати успішні зарубіжні практики в навчальних процесах українських закладів вищої освіти, активізувавши співпрацю з роботодавцями. Підвищення ефективності підготовки висококваліфікованих менеджерів можливе за умови узгодження отримання теоретичних знань із практичними навичками роботи на робочих місцях, які відповідають професійно-кваліфікаційним характеристикам, вимогам роботодавців та рівню розвитку сучасних технологій. Активізація участі роботодавців у процесі професійного навчання в країнах ЄС досягається шляхом: установлення обов'язкових внесків, які мають сплачуватися підприємствами до фонду професійного навчання; надання преференцій компаніям, які інвестують у людський капітал; надання

податкових кредитів; допомоги малим і середнім підприємствам у питаннях кадрових змін тощо. Європейський досвід свідчить, що з метою стимулювання працівників вкладати ресурси у власне навчання створена система відшкодування роботодавцями витрат своїх працівників за умови, що здобуті знання відповідатимуть роду їх діяльності на підприємстві.

Узагальнивши передовий досвід, доцільно рекомендувати наступні заходи, які сприятимуть формуванню моделі взаємодії освіти та ринку праці в Україні: надати право роботодавцям погоджувати кваліфікаційні характеристики професій; запроваджувати поширення практики цільової підготовки працівників на тристоронній основі «робітник - підприємство - університет», що задовольнить вимоги всіх сторін і підвищить відповідальність кожної; запровадити практику стажування студентів на вітчизняних підприємствах і за кордоном. Орієнтація на європейський вектор розвитку з урахуванням особливостей інституційних, культурних та історичних чинників в Україні дасть змогу побудувати оптимальний механізм взаємодії закладів вищої освіти, бізнес-структур і державних установ.

Процеси розвитку економіки і бізнесу вимагають від здобувачів отримання відповідного рівня освіти для забезпечення їх мобільності з достатнім рівнем компетентності. Проблема якості підготовки здобувачів вищої освіти особливо важлива для управлінських професій, ураховуючи їх вплив на темпи розвитку економіки та високу соціальну відповідальність. Точкою перетину інтересів університетів, які готують професійні кадри, і потенційних роботодавців – основних споживачів цих кадрів – є кваліфікація випускників, їх готовність до інноваційної професійної діяльності в обраній галузі, кар'єрного зростання,

успішного вирішення сучасних і майбутніх практичних завдань. Студент зацікавлений в отриманні такої вищої освіти, яка робить його конкурентоспроможним на ринку праці, дозволяє реалізувати себе як особистість і члена суспільства.

Необхідна активна участь роботодавців у цільовій підготовці фахівців для своїх підприємств, відпрацювання механізмів взаємодії між бізнесом і освітніми закладами для врахування побажання роботодавця щодо рівня кваліфікації фахівця. Перехід від індустріальних до науково-інформаційних технологій вимагає формування висококваліфікованих фахівців з інноваційним типом мислення, яким притаманні якості інноваторів та підприємців. Тому необхідно, щоб знання та вміння, які отримують випускники університету, були достатніми не тільки для виконання ними професійних функцій, але і забезпечували можливість професійного зростання фахівця, зміни профілю операційної діяльності, освоєння нової техніки і технологій, творчої діяльності й самостійного прийняття управлінських рішень у реальних умовах. Сьогодні вища освіта зорієнтована на формування особистості, що затребувана певним видом професійної діяльності, вміє працювати в команді, бути лідером, що і є пріоритетним для роботодавця.

Ефективною є співпраця випускової кафедри менеджменту ДБТУ із бізнесом у межах вивчення професійно-орієнтованих дисциплін. За результатами проведеного опитування студентів та випускників спеціальності «Менеджмент», співпраця з бізнесом позитивно впливає на зацікавленість і результативність навчання, успішність працевлаштування та кар'єрне зростання. Найпопулярнішими серед студентів-менеджерів є такі форми співпраці з бізнесом, як виїзні заняття, навчальні екскурсії на підприємства, відвідування

професійних виставкових заходів, участь у ярмарках вакансій, участь у проєктах оцінки якості обслуговування споживачів підприємств торгівлі та ресторанного бізнесу, проведення круглих столів із менеджерами найкращих підприємств ресторанного та торговельного бізнесу, організація онлайн-спілкування з менеджерами міжнародних компаній сфери гостинності Туреччини, ОАЕ, Польщі, Німеччини, США, участь у спільних із викладачами наукових проєктах, проходження різних видів наскрізної практики на найкращих підприємствах міста та області, міжнародні стажування.

Важливою вимогою сьогодення є плідна співпраця вищої освіти з професійними об'єднаннями. Ураховуючи професійну спрямованість ДБТУ доцільною є співпраця з такими асоціаціями, як Українська ресторанна асоціація, Асоціація ритейлерів України, Асоціація індустрії гостинності України, Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти, Асоціація навчальних закладів туристського та готельного профілю та ін.

Основними цілями діяльності професійних асоціацій є: популяризація та поширення таких ключових цінностей, як гостинність, співпраця, довіра і професіоналізм; удосконалення взаємодії з центральними та місцевими органами державної влади; розвиток екосистеми ресторанного бізнесу України, перетворення її в Гастроцентр Європи; сприяння розвитку харчової безпеки; всебічна підтримка членів асоціації; розвиток професійної освіти, налагодження ефективної взаємодії університетів із ресторанним, торговельним, готельним та туристичним бізнесом.